

Pla docent d'assignatura
Curs 2013-2014

Llengua Espanyola (20649)

Titulació/estudi: Grau en Llengües Aplicades

Curs: primer

Trimestre: primer i segon

Número de crèdits ECTS: 8

Hores de dedicació de l'estudiant: 200

Tipus d'assignatura: bàsica

Professores GG: Lourdes Díaz

Llengua de docència: castellà

1. Presentació de l'assignatura

En aquesta assignatura es descriu l'ús verbal i la normativa contemporània de la llengua espanyola mitjançant la descripció i l'estudi dels seus aspectes rellevants. Es tractaran qüestions descriptives i normatives de l'expressió oral i escrita en diferents contextos mitjançant la comprensió i l'anàlisi de mostres de discursos orals i escrits.

Segons es detalla en el pla d'estudis, un prerrequisit per cursar aquesta assignatura és tenir el nivell de llengua espanyola de final de la formació secundària o equivalent. Si s'accedeix als estudis per altres vies, es recomana un coneixement equivalent al nivell B2.2 del *Marc Comú Europeu de Referència*.

2. Competències que s'han d'assolir

D'entre el conjunt de competències que s'han d'assolir en acabar el grau, en aquesta assignatura es treballaran les següents, generals (G) i específiques (E), concretades en forma de resultats d'aprenentatge:

- Capacitat d'anàlisi i síntesi (G.1):

- identificar i conèixer les característiques i el funcionament dels registres orals i escrits més usats de les varietats de l'espanyol (peninsular i americà)
- analitzar i sistematitzar el funcionament de les unitats lingüístiques en el text (enunciat, context lingüístic i extralingüístic), i valorar l'eficàcia comunicativa

- Cerca documental i de fonts d'investigació (G.4) / Destresa per a la cerca i gestió d'informació i documentació (E.12):

- conèixer i usar adequadament les fonts de referència més usats (gramàtiques descriptives clau, diccionaris d'ús i normatius, corpus digitals, etc.), amb diverses finalitats:
 - per resoldre aspectes de normativa
 - per treballar qüestions lèxiques i gramaticals
 - per produir i analitzar textos
- realitzar cerques lingüístiques en un repertori de corpus electrònics

- Comunicació oral i escrita en llengües pròpies i estrangeres (G.10) / Excel·lència en el domini escrit i oral de la llengua o llengües pròpies (E.1):
 - sintetitzar oralment i per escrit en la llengua pròpia descripcions lingüístiques de referència
 - interpretar críticament el sentit de discursos orals i escrits diversos
 - produir textos coherents, cohesionats i adequats a la situació comunicativa
 - produir amb eficàcia diferents tipus de discursos acadèmics: resums, textos explicatius i argumentatius (anàlisis, revisions bibliogràfiques, explicació de problemes, exposicions orals)
 - dominar les qüestions de la normativa lingüística tractades a classe

- Capacitat de treball individual i en equip (G.13):
 - partir del coneixement previ habitual en qualsevol activitat d'aprenentatge
 - utilitzar instruments d'aprenentatge: apunts, llibres de referència, tecnologia, etc.

- Aplicació de coneixements a la pràctica (G.17):
 - conèixer els criteris de correcció i adequació de les produccions orals i escrites segons registres i gèneres en l'espanyol panhispànic
 - identificar errors de coherència, cohesió, adequació i normativa en textos escrits i orals en espanyol panhispànic
 - explicar els errors de coherència, cohesió, adequació i normativa en els textos treballats, d'acord amb les explicacions i lectures del curs
 - dominar els criteris lingüístics relatius a aspectes d'ortografia, morfologia, sintaxi, lèxic, discurs

- Capacitat d'aprenentatge autònom i de formació continuada (G.20):
 - dissenyar individualment un pla d'aprenentatge i assolir els objectius de la matèria i del grup gran, adequats a les característiques i estil individual
 - col·laborar amb els altres alumnes en el grup petit i el gran (diferenciadament) per aconseguir els objectius del pla d'aprenentatge proposat a l'aula
 - participar activament en la producció i comentari de textos

- Capacitat per poder reflexionar sobre el funcionament de la llengua (E.9):
 - explicar la forma i el significat lèxic en el sistema i en el discurs
 - adquirir els conceptes gramaticals necessaris per l'ús reflexiu de la llengua
 - analitzar les construccions gramaticals i els mecanismes proposats, així com la seva relació amb les propietats textuais: associacions funcionals entre estructures gramaticals i estructures discursives
 - formular raonaments i anàlisis gramaticals bàsics, amb el suport de les obres de referència

3. Continguts

Bloc 1: Variació lingüística, llengua estàndard i norma

Bloc 2: Qüestions de normativa (lèxica, sintàctica, ortogràfica). Contextos d'aplicació i abast

Bloc 3: Component lèxic. Morfologia, lexicologia i semàntica. Gramàtica de les classes de paraules

Bloc 4: Les construccions sintàctiques fonamentals: gramàtica i pragmàtica. L'activitat enunciativa. Operacions enunciatives: llengua oral i llengua escrita

Bloc 5: De la sintaxis al discurs. Connectivitat i argumentació. Cohesió, coherència, text i discurs

Bloc 6: Tipologies textuais, gèneres de discurs i treball pràctic de producció textual

4. Avaluació i recuperació

Avaluació		Recuperació			
Activitat d'avaluació	Ponderació sobre la nota final	Recuperable/ No recuperable	Ponderació sobre la nota final	Forma de recuperació	Requisits i observacions
4 qüestionaris sobre lectures o pràctiques de GG (G.10-E.1, G.13, G.20, E.9)	20 %: 5% cadascun dels qüestionaris	Recuperable (fins al mes de març)	20%	Tornar a presentar els exercicis equivalents en el termini indicat (al juliol NO existeix aquesta possibilitat)	NOMÉS es recuperaran els exercicis suspesos (no els no presentats) (al juliol NO existeix aquesta possibilitat)
Activitat sobre la variació de l'espanyol (G.10-E.1, G.4-E.12, G.10, G.13, E.1)	10%	No recuperable			És necessari aprovar aquest bloc d'activitats per poder aprovar l'assignatura (al juliol NO existeix aquesta possibilitat)
Activitat sobre neologismes (G.4-E.12, G.10-E.1, G.13, G.17)	10%	No recuperable			
2 anàlisis lingüístiques de textos (G.10-E.1, G.4-E.12, G.13, G.17, G.20, E.9)	20%: 10% cadascuna de les anàlisis	No recuperable			
Exàmens: 40%					
Examen parcial desembre	10%	Recuperable	80%	Examen pràctic el mes de juliol de tota la matèria del curs (1000%)	És necessari aprovar l' examen de recuperació per aprovar l'assignatura
Examen final març	30%	Recuperable			

5. Metodologia: activitats formatives

- 1) Classes magistrals i de seminari: 60%
- 2) Tutories: 5%
- 3) Materials *Moodle*: 25%

4) Avaluació i autoavaluació (treball de correccions, heteroavaluacions): 10%

Es requereix:

- 1) treball en grup i heteroavaluacions: 20%
- 2) treball individual (lectures, exercicis) i estudi: 80%
- 3) autoavaluació i reflexió per preparar-se les tutories

6. Bibliografia bàsica de l'assignatura

Manual(es) del curso:

1er Trimestre:

Garrido Medina, J. 2009. *Manual de lengua española*. Madrid: Castalia Universidad.
Real Academia Española (2011) *Nueva gramática BÁSICA de la Lengua Española*. Madrid: Espasa Calpe.

Gómez Torrego, L. 2011. *Las normas académicas: últimos cambios*. Madrid: SM.

2º Trimestre:

Cuenca, M. J. 2010. *Gramática del texto*. Madrid: Arco Libros.
Escribano, M. A. 2008. *Comentario de textos interpretativos y de opinión*. Madrid: Arco Libros.

Otras referencias de importancia para la asignatura:

Bosque, Ignacio y Demonte, Violeta (dirs.). *Gramática descriptiva de la lengua española*. Madrid: Espasa Calpe.

Cuenca, M^a. Josep (2000). *Comentario de textos: los mecanismos referenciales*. Madrid: Arco/Libros.

Demonte, Violeta (2003) «Lengua estándar, norma y normas en la difusión actual de la lengua española». *Circunstancias*, n.º 1. [Revista electrónica].

Real Academia Española (2009-2011) *Nueva gramática de la lengua española. Manual*. Madrid: Espasa-Calpe, 3 volúmenes.

Real Academia Española (2011) *ORTOGRAFÍA de la Lengua Española*. Madrid: Espasa Calpe.

Rodríguez Ramalle, Teresa M.^a (2005). *Manual de sintaxis del español*, Madrid: Castalia Universidad.

Lecturas recomendadas:

*/**Demonte, V.- I. Bosque (Coords.) (1999) *Gramática descriptiva de la lengua española*. Madrid: Espasa Calpe, col. RAE. (3 vols.)

Águila, G. (2009) *Los diccionarios electrónicos del español*. Madrid: Arco Libros.

Alcoba, S. (Coord.) (2000) *La expresión oral*. Barcelona: Ariel Prácticum (con CD).

Alvar, M. (1991) *El español de las dos orillas*. Madrid: Col. Mapfre 1492.

Alvar, M. (1996). *La formación de palabras en español*. Madrid: ArcoLibros.

Aoife Ahern (2008). *El subjuntivo: contextos y efectos*. Madrid: Arco Libros.

Ariza, M. (1994) *Comentario de textos dialectales*. Madrid: ArcoLibros.

Bello, A. (1847) *Gramática castellana*. Ed. Crítica de R. Trujillo. La Laguna: Universidad de la Laguna, 1981.

Bravo, E. (2008). *El español internacional*. Madrid: Arco Libros.

Briz, A. (1996) *El español coloquial: situación y uso*. Madrid: ArcoLibros.

Carriaburo, N. (1997) *Las fórmulas de tratamiento en el español actual*. Madrid: ArcoLibros.

Colón, G. (1989) *El español y el catalán, juntos y en contraste*. Barcelona: Ariel.

Cortés Rodríguez, L.- A. M. Bañón (1997) *Comentario lingüístico de textos orales*. Madrid: ArcoLibros.

- Cortés, L. (2011) *El español que hablamos: malos usos y buenas soluciones*. Almería: Editorial Universidad de Almería.
- Cortés, L. y J. L. Muño (2012) *Mejore su discurso oral*. Almería: Editorial Universidad de Almería.
- Cruz Piñol, M. 2012. *Lingüística de corpus y enseñanza*. Madrid: Arco Libros SL.
- D'Introno, F.- E. del Teso y R. Weston (1995) *Fonética y fonología actual del español*. Madrid: Cátedra.
- De Kock, J. (1998) *Norma, libertad y probabilidad. Ocho soluciones del español*. . Salamanca: Ediciones Universidad. Colección: Gramática española. Enseñanza e investigación. Apuntes Metodológicos.
- De Kock, J.; y DeMello, G. (1997) *Lengua escrita y habla culta en América y España. Diez casos*. Salamanca: Ediciones Universidad. Colección: Gramática española. Enseñanza e investigación. Apuntes Metodológicos.
- De Miguel, A. (1994) *La teleperversión del lenguaje*. Madrid: Espasa Calpe, col. Austral.
- De Santiago Guervós, J. (2007) *El complemento de régimen preposicional*. Madrid: ArcoLibros.
- De Santiago Guervós, J. 2013. Estrategias para el análisis sintáctico. Madrid: Arco Libros SL.
- Domínguez, M.N. (2007) *Conectores discursivos en textos argumentativos breves*. Madrid: ArcoLibros, SL.
- Escandell, M. V. (2005). *La comunicación*. Madrid: Gredos.
- Escandell; M. V. (1995) *Los complementos del nombre*. Madrid: ArcoLibros.
- Escribano, A. 2009. Las voces del texto como recurso persuasivo. Madrid: Arco Libros SL.
- Fernández, D. 2012. Ortografía castellana. Ejercicios. Barcelona: Almadraba editorial.
- Fuentes Rodríguez, C. 1998. El comentario lingüístico-textual. Madrid: Arco Libros SL.
- García Mouton, P. (1994) *Lenguas y dialectos de España*. Madrid: ArcoLibros.
- García Mouton, P. (1999) *Cómo hablan las mujeres*. Madrid: ArcoLibros.
- Garrido, J. (1991) *Elementos de análisis lingüístico*, Madrid: Fundamentos.
- Gómez Torrego, L. (1996) *Ejercicios de gramática normativa I*. Madrid: ArcoLibros.
- Gómez Torrego, L. (1996) *Ejercicios de gramática normativa II*. Madrid: ArcoLibros
- Gómez Torrego, L. (1998) *Manual de español correcto*. Madrid: ArcoLibros (vol. I y vol. II).[Hay edición posterior: *Nuevo manual de español correcto*, 2002]
- Gómez Torrego, L. (2006) *Hablar y escribir correctamente*. Madrid: ArcoLibros (vol. I y II).
- Gómez Torrego, L. (2011) *Las normas académicas: últimos cambios*. Ortografía y Gramática. Madrid: S.M.
- Lapesa, R. (1996) *El español moderno y contemporáneo*. Barcelona: Crítica.
- Lavandera, B. (1991). "El cambio de modo como estrategia de discurso". En: Bosque, I. (Ed.) *Indicativo y subjuntivo*. Madrid: Taurus.
- López Morales, H. 2010. *La andadura del español por el mundo*. Madrid: Taurus. Premio de Ensayo Isabel Polanco.
- Lorenzo, E. de (1999) *El español en la encrucijada*. Madrid: Espasa Calpe, col. Austral.
- Loureda Lamas, Ó. 2003. Introducción a la tipología textual. Madrid: Arco Libros SL.
- Lunn, P. 1996 (2004) Investigación en gramática. Nueva York: Heinle & Heinle.
- Marsá, F. (1984) *Cuestiones de sintaxis*. Barcelona: Ariel.
- Montolío, E. (Coord.) (2001) *Manual práctico de escritura académica*. Barcelona: Ariel Prácticum (vols. 1, 2 y 3).
- Polo, J. (1990). *Manifiesto ortográfico de la lengua española*. Madrid: Visor.
- Porroche Ballesteros, M. 2009. Aspectos de gramática...Madrid: Arco Libros SL.
- Reyes, G. (1991). *El abecé de la pragmática*. Madrid: ArcoLibros.
- Reyes, G. (1992). *La pragmática lingüística*. Barcelona: Mondadori.
- Rodríguez, T. M. (2005). *Manual de sintaxis del español*. Madrid: Castalia Universidad.
- Salvador, G. – J.R. Lodaes (1996) *Historia de las letras*. Madrid: Espasa.
- Seco, M. y Salvador, G. (1995) *La lengua española, hoy*. Madrid: Fundación Juan March.
- Vaquero, M. (1996) *El español de América I. Pronunciación*. Madrid: ArcoLibros.

Gramática de referencia obligada:

- RAE (2009) *Nueva gramática de la lengua española*. 2 vols. Madrid: Espasa.
(Puede consultarse, también, la versión *Manual*, de 2010 (1 vol.)).
- RAE (2011) *Gramática básica*. Madrid: Espasa- RAE y Asociación de academias de la lengua española.